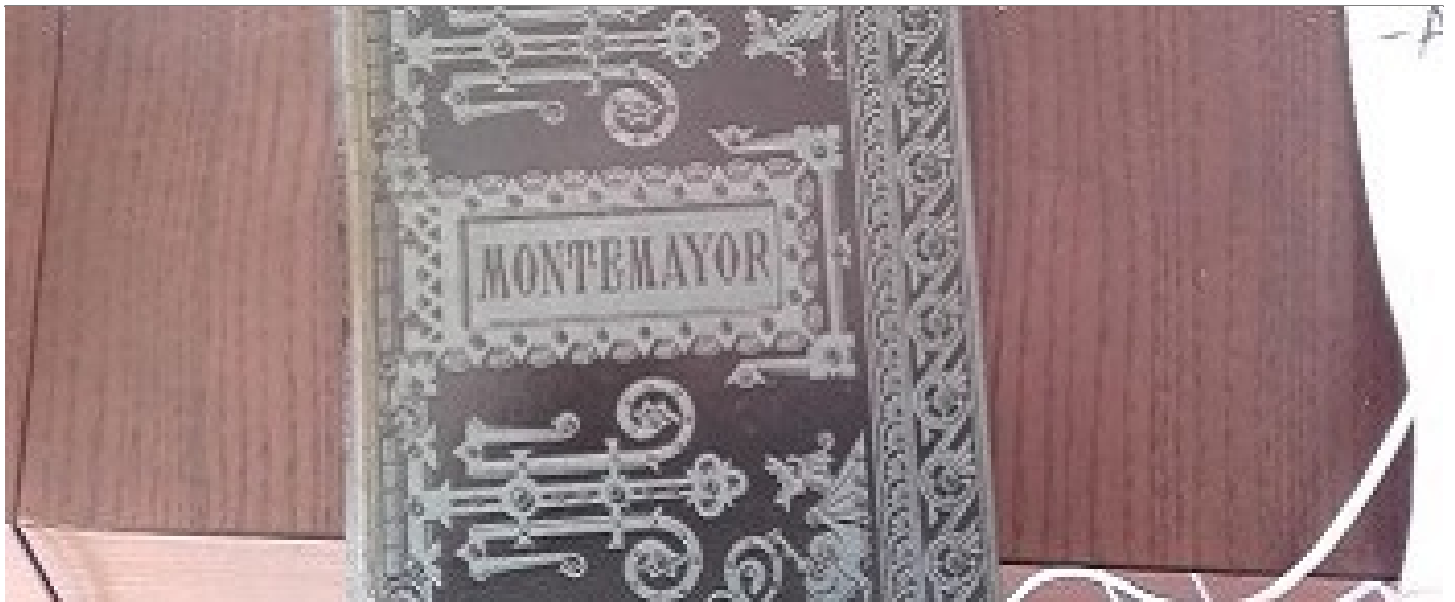

Jordi de Montmajor, escriptor xativí

Autor: J. Papallona

Data de publicació: 13-06-2019

Podria semblar una broma o un "fake" -la notícia és extreta d'un blog satíric: 'El penjoll'-, però no ho creiem. L'autor parla d'En Fuster i d'En Jordi Ventura, parla d'una conferència que En Jordi Bilbeny va impartir, efectivament, a Ontinyent i de l'impacte que li provoca. De com es posa a cercar i del que troba. De la cautela amb què s'expressa i de la por que el que ha trobat sigui destruït. Difonem aquest article tal com l'autor, de poca salut i que s'amaga rere el pseudònim J. Papallona, demanava. Des de NH també sospitàvem que l'anomenat Jorge de Montemayor, un suposat portuguès autor de la 'Diana enamorada', traductor d'Ausiàs March al castellà i que surt anomenat al 'Quixot', podia ser un Montmajor. Fent-nos ressò d'aquesta demanda, esperonem les persones interessades a aprofundir més en el tema.

Un tal Parry N'Dongo m'ha enviat aquesta carta perquè la difonga al Penjoll. Hi manquen alguns fragments i sospite que algun nom és fals, però crec que paga la pena.

Els enllaços són de N'Dongo, crec:

La meua salut és delicada i, per si em passara alguna cosa, he de revelar-te una troballa que he fet.
(...)

L'estiu de 1976 vaig dinar a Xàtiva en companyia de Joan Fuster i Jordi Ventura. La conversa amable havia derivat cap a la literatura de la decadència. Ens penedíem de la manca d'escriptors quan algú preguntà: Com que és que sent Xàtiva la segona ciutat del Regne no es coneix aleshores gairebé cap escriptor destacat anterior a Joaquim i Jaume Villanueva? La conversa adquirí llavors intensitat. Ventura, que no era valencià, intervingué per advertir-nos que menysteníem el poder de la Inquisició.

Trenta anys després, el desembre de 2006, estava a ma casa del Raval quan uns amics vingueren a buscar-me per vore una conferència que un tal Jordi Bilbeny feia a Ontinyent. De sobte la discussió d'aquell estiu em retorna a la memòria. Segons Bilbeny, Cervantes es dia en realitat Miquel Sirvent i era de Xixona, vila que pertanyia a l'antiga Governació de Xàtiva. El Quixot el va escriure, vertaderament, en català, però la Inquisició forçà la traducció al castellà i amagà l'original. Això explicaria que Sirvent coneguerà també el Tirant lo Blanc, llibre que se salva de la foguera al capítol 6 del Quixot.

(...)

Porte ja mesos investigant sobre el tema. No m'és possible revelar-te ara els documents en que em base, ja que podrien ser destruïts (...) Si Sirvent era de Xixona i va llegir Joanot Martorell, escriptor vinculat a Gandia, ben probable era que alguns dels altres llibres que s'hi salvaren de la foguera foren també xativins. Va ser així com vaig arribar a Jordi de Montmajor.

Jordi de Montmajor va nèixer a Xàtiva el 1520 poc abans de l'esclat de la revolta agermanada. Pertanyia a una família de jueus conversos provinents de Montmajor, Berguedà, que vivien vora Sant Jordi a l'antiga juderia xativina. Son pare hagué de fugir després del fracàs de la revolta i visqueren amagats al Comtat per després instal·lar-se a Ontinyent. Tot pareix indicar que prompte el jove Jordi de Montmajor començà a destacar com a poeta i músic. Sembla que féu diferents composicions que s'han perdut. Però la seua obra més destacada fou Els set llibres de Diana, reinvençió de poesia clàssica, publicada a València el 1558 sota el mecenatge de Joan Castellà de Vilanova, senyor de Bicornb i Quesa, amic de la família Montmajor, i que tenia casal a Xàtiva. Per això, que Sirvent salvava de la foguera el llibre de Montmajor no fou casualitat. La primera edició de la Diana fou segrestada per la Inquisició i no es conserva, i Montmajor detingut sota sospita de judaisme. Se salvà, però, gràcies al seu amic Joan Castellà que intercedí per ell. La Inquisició acceptà alliberar-lo a canvi que fera una versió castellana del llibre i una altra dels poemes de l'escriptor de Gandia Ausiàs March. Montmajor acceptà, però, no contents amb això, els inquisidors alteraren l'obra de Montmajor traslladant l'acció de Xàtiva a Lleó, tot i que es mantingueren les referències a Àngela de Borja i altres dames de la noblesa catalana. Els inquisidors, també modificaren el nom de Montmajor, traduint-lo al castellà amb el nom de Jorge de Montemayor. Per esborrar el seu origen xativí, també "anglosaxosinaren" el seu nom en algunes edicions com a George de Monte Mayor i li atribuïren un suposat origen portugués en la vila de Montemor o Velho. Curiosament, la viquipèdia portuguesa no té cap article de Montemayor. Sospite també que Joan Castellà de Vilanova li posà el seu nom a una muntanya situada prop de Bicornb.

En qualsevol cas, Montmajor, és un dels escriptors xativins més importants de tots els temps (...). Si jo no puc, difon tu aquesta informació.

Sempre teu,
J. Papallona

Diumenge, 18 d'octubre de 2009

<http://elpenjoll.blogspot.com/2009/10/jordi-de-montmajor-escriptor-xativi.html>